

HAYVAN HAKLARI
&
HAYVANLARI KORUMA
&
VETERİNER HEKİMLERİN
YASAL SORUMLULUKLARI

- Animal Protection Law
(1822-Ingiltere)
- The Victoria Street Society
(1875-Ingiltere)
- Cruelty to Animal Act
(1876-Ingiltere)

Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesi (15 Ekim 1978)

Bütün hayvanlar yaşam önünde eşit doğarlar ve aynı var olma hakkına sahiptirler.

Bütün hayvanlar saygı görme hakkına sahiptir. Bir hayvan türü olan insan, öbür hayvanları yok edemez. Bu hakkı çiğneyerek onları sömüremez. Bilgilerini hayvanların hizmetine sunmakla görevlidir. Bütün hayvanların insanca gözetilme, bakılma, ve korunma hakları vardır.

Hiçbir hayvana kötü davranılamaz, acımasız ve zalimce eylem yapılamaz. Bir hayvanın öldürülmesi zorunlu olursa, bu bir anda, acı çektirmeden ve korkutmadan yapılmalıdır.

Yabani türden olan bütün hayvanlar, kendi özel doğal çevrelerinde karada, havada ve suda yaşama ve üreme hakkına sahiptir. Eğitim amaçlı olsa bile özgürlükten yoksun kılmanın her çeşidi bu hakka aykırıdır.

Geleneksel olarak insanların çevresinde yaşayan bir türden olan bütün hayvanlar uyumlu bir biçimde türüne özgü yaşam koşulları ve özgürlük içinde yaşama ve üreme hakkına sahiptir.

İnsanların yanlarına aldıkları bütün hayvanlar doğal ömür uzunluklarına uygun sürece yaşama hakkına sahiptir. Bir hayvanı terk etmek acımasız ve aşağılık bir davranıştır.

Bütün çalışan hayvanlar iş süresi ve yoğunluğunun sınırlandırılması ve güçlerini artırıcı bir beslenme ve dinlenme hakkına sahiptir.

Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesi (II)

Hayvanlara fiziki ya da psikolojik bir acı çektiren deneyler yapmak hayvan haklarına aykırıdır. Tıbbi, bilimsel, ticari ve başkaca biçimlerdeki her türlü deneyler için de durum böyledir.

Hayvan beslenmek için yetiştirilmişse de bakılmalı, barındırılmalı, taşınmalı, ölümü de acı çektirmeden ve korkutmadan olmalıdır.

Hayvanlardan insanların eğlencesi olsun diye yararlanılamaz, hayvanların seyrettirilmesi ve hayvanlardan yararlanılan gösteriler hayvan onuruna aykırıdır.

Zorunluluk olmaksızın bir hayvanın öldürülmesi yaşama karşı suçtur.

Çok sayıda yabani hayvanın öldürülmesi demek olan her davranış bir soykırım, yani bir suçtur.

Hayvan ölümüne de saygı göstermek gerekir. Hayvanın öldürüldüğü şiddet sahneleri sinema ve televizyonda yasaklanmalıdır.

Hayvanları koruma ve savunma kuralları, hükümet düzeyinde temsil olunmalıdır. **Hayvan hakları da insan hakları gibi yasayla korunmalıdır.**

İngiltere	Cruelty to Animal Act (1876,1906,1912,1960,1970,1979,1983) The Animals Act (1986)
İtalya	Animal Protection Law (1931, 1941)
İsveç	Protection of Animal Act (1944, 1979, 1982)
Fransa	Decree for Animal Experiments (1963) Articles of Penal Code (1968)
ABD	The Animal Welfare Act (1966) The Laboratory Animal Welfare Act (1966, 1970, 1976, 1985)
Almanya	Animal Protection Law (1972)
Avusturya	Federal Law on Animal Experimentation (1974)
Norveç	Welfare of Animal Act (1974) Biological Experiments on Animal (1977)
Belçika	Animal Protection Act (1975)
Danimarka	Animal Experiments (1977)
Hollanda	Law for Animal Experiments (1977)
İsviçre	Animal Protection Law (1978) Animal Protection Ordinance (1981)
Yunanistan	Protection of Animals (1981)
Lüksemburg	Law for Protection and Welfare of Animals (1983)

TÜRKİYE

Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun (22 Temmuz 2003)

Hayvanları Koruma Kanunu (1 Temmuz 2004)

Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği (12 Mayıs 2006)

DeneySEL ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik - 13 Aralık 2011

Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik - 15 Şubat 2014

Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

RG Tarih: 22 Temmuz 2003

RG Sayı: 25176

Sözleşme uyarınca,

- Ev hayvanlarına gereksiz yere acı - sıkıntı çektirilemez
- Ev hayvanı olan kişiler, o hayvanın sağlık ve refahından sorumludur
- Hayvanın sağlık ve refahı için gerekli şartlar yerine getirilemez ise ya da hayvan ortama adapte olamazsa ev hayvanı olarak muhafaza edilemez
- Ebeveynlerinin izni olmaksızın 16 yaşın altındakilere ev hayvanı satılamaz
- Ev hayvanları, sağlık ve refahına zarar verecek şekilde eğitilemez
- Profesyonel eğitim almış ya da yeterli deneyime sahip kişiler, "uzman otoritenin" izni ile ve denetimi altında ev hayvanlarını ticari amaçlı üretebilirler ve barındırabilirler
- Ev hayvanlarının sağlık ve refahı için gerekli şartlar sağlanmadıkça, hayvan, reklam, eğlence, sergi, yarışma vb. amaçlı kullanılamaz
- Ev hayvanlarına tedavi edici nitelikte olmayan cerrahi müdahaleler uygulanamaz
- Özel ve zorunlu durumlar dışında, ev hayvanları, ancak bir veteriner hekim ya da yetkili kılınan kişiler tarafından öldürülebilir
- Başboş hayvanların yakalanma, muhafaza ya da öldürülme işlemleri Sözleşmede belirtilen prensiplere uygun olarak gerçekleştirilir

Veteriner Hekimliđi Açısından Önemli Hükümler (I)

Cerrahi Operasyonlar (Madde-10)

Bir ev hayvanının dış görünüşünü değiştirmeye yönelik - tedavi edici nitelik taşımayan aşağıdaki müdahaleler yasaktır

- a) Kuyruđun kesilmesi
- b) Kulakların kesilmesi
- c) Ses tellerinin alınması
- d) Tırnak ve dişlerin sökülmesi

Bu uygulamalar, veteriner hekimin (bilimsel nedenler ya da hayvanın yararı için) gerekli gördüğü durumlarda gerçekleştirilebilir

Veteriner Hekimliđi Açısından Önemli Hükümler (II)

Öldürme (Madde-11)

Acil ve zorunlu durumlar dışında, bir ev hayvanı ancak bir veteriner hekim veya yetkili kılınan kişi tarafından öldürülebilir. Tüm öldürmeler, şartların gerektirdiği asgari düzeyde fiziksel ve manevi acı vermeyecek şekilde, ani şuur kaybı ve öldürme işlemi ya da derin genel anesteziyi izleyen mutlak ölümü sağlayacak işlemler ile gerçekleştirilecektir

Öldürmeden sorumlu kişi, hayvanın cesedi yok edilmeden önce o hayvanın öldüğünden emin olacaktır

Yasak Yöntemler

- a) Öldürme işleminden beklenen etkilerin gerçekleşmemesi durumunda, boğma veya nefessiz bırakmaya yönelik yöntemler
- b) Dozu ve uygulaması kontrol edilemeyen herhangi bir zehirli madde veya ilaç kullanımı
- c) Ani şuur kaybı meydana getirmeden yapılan elektrikle öldürme

Hayvanları Koruma Kanunu

Kanun No: 5199

RG Tarih: 1 Temmuz 2004

RG Sayı: 25509

Veteriner Hekimliđi Açısından Önemli Hükümler

Cerrahi Müdahaleler (Madde-7)

Hayvanlara tıbbî ve cerrahi müdahaleler sadece veteriner hekimler tarafından yapılır.

KontROLSÜZ ÜREMENİN ÖNLENMESİ İÇİN, hayvanlara acı vermeden kısırlaştırma müdahaleleri yapılır.

Veteriner Hekimliđi Açısından Önemli Hükümler

Yasak Müdahaleler (Madde-8)

Ev ve süs hayvanının dış görünüşünü değiştirmeye yönelik veya diğer tedavi edici olmayan kuyruk ve kulak kesilmesi, ses tellerinin alınması ve tırnak ve dişlerinin sökölmesine yönelik cerrahi müdahale yapılması yasaktır. Ancak bu yasaklamalara; bir veteriner hekimin, veteriner hekimliği uygulamaları ile ilgili tıbbî sebepler veya özel bir hayvanın yararı için gerektiğinde tedavi edici olmayan müdahaleyi gerekli görmesi veya üremenin önlenmesi durumlarında izin verilebilir.

Veteriner Hekimliđi Açısından Önemli Hükümler

İl Hayvanları Koruma Kurulu (Madde-15)

Her ilde il hayvanları koruma kurulu, valinin başkanlığında, sadece hayvanların korunması ve mevcut sorunlar ile çözümlerine yönelik olmak üzere toplanır.

Bu toplantılara;

- a) Büyükşehir belediyesi olan illerde Büyükşehir Belediye Başkanları, büyükşehire bağlı İlçe Belediye Başkanları, büyükşehir olmayan illerde Belediye Başkanları,
- b) İl Çevre ve Orman Müdürü,
- c) İl Tarım Müdürü,
- d) İl Sağlık Müdürü,
- e) İl Millî Eğitim Müdürü,
- f) İl Müftüsü,
- g) Belediyelerin Veteriner İşleri Müdürü,
- h) Veteriner fakülteleri olan yerlerde Fakülte Temsilcisi,
- i) Münhasıran hayvanları koruma ile ilgili faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan valilik takdiri ile seçilecek en çok iki temsilci,
- j) İl veya Bölge Veteriner Hekimler Odasından bir Temsilci katılır

Veteriner Hekimliđi Açısından Önemli Hükümler

Trafik Kazaları (Madde-21)

Bir hayvana çarpan ve ona zarar veren sürücü, onu en yakın veteriner hekim ya da tedavi ünitesine götürmek veya götürülmesini sağlamak zorundadır.

Veteriner Hekimliđi Açısından Önemli Hükümler

Cezalar (Madde-28)

Bu maddenin (b) bendinde atıfta bulunulan 5 inci maddenin birinci, ikinci ve beşinci fıkraları ile (o) bendi dışında kalan fiillerin, **veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni**, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri, hayvan toplama, gözetim altına alma, bakma, koruma ile görevlendirilmiş olan kişilerce işlenmesi halinde verilecek ceza iki kat artırılarak uygulanır.